

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И
СРПСКО ГЕОГРАФСКО ДРУШТВО

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ГЕОГРАФИЈЕ ЗА 8. РАЗРЕД

Ниш, 17. мај 2026. године

Решења теста за републичко такмичење из географије за 8. разред

1. А) а) Стари Рас и манастир Сопотани–Нови Пазар
 б) Феликс Ромулијана–Зајечар
 в) манастир Грачаница–Приштина
 г) манастир Студеница–Рашка

(Напомена: сваки тачан одговор вреди 0,5 бодова).

Б) УНЕСКО-вој

2. А) Главно језеро
 Б) вештачка
 В) **туристичко-рекреативну** (купање, сунчање, камповање, спортови на води, риболов), привредну
 Г) Белоцркванска језера су пример **вештачких језера** настала **људском активношћу** - експлоатацијом шљунка и песка. На подручју Беле Цркве интензивно су се вадиле шљунак и песак, углавном за грађевинску индустрију. Током тог процеса настајали су велики копови. Пошто је терен у Банату богат подземним водама, након престанка експлоатације ови копови су се природно напунили водом.

3. А) Савом; г. (Напомена: сваки тачан одговор вреди 1 бод).

Б) Мачва је настала таложењем (акумулацијом) речног материјала Саве и Дрине.

4. А)

	Флувијална и гласијална ерозија	Крашка ерозија	Еолска акумулација	Флувијална акумулација
Неготинска пешчара			X	
Стопића пећина		X		
Руговска клисура	X			
Алувијална равна Црног Рзава				X

(Напомена: сваки тачан одговор вреди 0,5 бодова).

Б) На обликовање Багрданске клисуре утицао је **флувијални процес који представља обликовање рељефа деловањем река** (Напомена: сваки део тачног одговора вреди 1 бод).

5. А) Продори влажних ваздушних маса са Атлантског океана (западни ветрови) имају велики утицај на количину падавина у Србији. Ови продори су посебно значајни у касно пролеће и рано лето јер **Србији доносе падавине када су оне најпотребније биљним културама**.

Б) **1.** Зато што шуме спречавају претерано загревање и хлађење Земљине површине и ваздуха. Шуме задржавају влажност ваздуха и смањују брзину ветра. Оголићено, песковито земљиште се зими више расхлади, а лети загреје па на тај начин утиче на климу. Због тога је у деловима Делиблатске пешчаре без вегетације лети топлије у односу на Фрушку гору која представља терен са вегетацијом; **2.** Због надморске висине јер температура ваздуха опада са порастом надморске висине, а Фрушка гора се налази на већој надморској висини у односу на Делиблатску пешчару (Напомена: сваки део тачног одговора вреди 1 бод).

6. Западно од тебе се налази в) Суворбор
 Северно од тебе се налази б) пећина Рисовача
 Јужно од тебе се налази а) долина Западне Мораве

(Напомена: сваки тачан одговор вреди 2 бода).

7. А) браон боја: црница (чернозем); жута боја: еолска земљишта; плава боја: алувијална земљишта (Напомена: сваки тачан одговор вреди 1 бод).

Б) црница (чернозем); континенталног; степа (Напомена: сваки тачан одговор вреди 1 бод).

8. А) Особа лево: младом становништву; Особа десно: старом становништву (*Напомена: сваки тачан одговор вреди 0,5 бодова*).
 Б) старо
 В) Особа лево: издржавано становништво; Особа десно: лице са личним приходима (*Напомена: сваки тачан одговор вреди 1 бод*).
 Г) 1. побољшање материјалних услова живота породица и повећање мотивације парова да имају жељени број деце; 2. смањење трошкова подизања деце; 3. финансијске мере за подстицање рађања; 4. родитељски додатак; 5. обезбеђивање субвенционисаних стамбених кредита за младе породице са децом; 6. усклађивање рада и родитељства; 6. подстицање запошљавања младих мајки; 7. отварање предшколских установа у новим насељима; 8. очување и унапређење репродуктивног здравља, промовисање здравих стилова живота.
9. А) У мају зато што река има највиши водостај (*Напомена: сваки део одговора вреди 1 бод*).
 Б) Сезонско кретање водостаја реке Саве код Београда узроковано је комбинацијом **топљења снега** на Алпима и Динаридима и **пролећним падавинама**.
10. А) Пшеници је потребна умерена количина воде. Превише падавина утиче на задржавање воде у земљишту, а прекомерна влага доприноси труљењу корена и гљивичним болестима. **Пшеници погодују умерене температуре ваздуха и доста сунчаних дана током сазревања, а кишовити делови су често хладнији са доста облачних дана.** Брдско-планински предели су мање погодни за интензивну пољопривреду.
 Б) 1. земљиште; 2. технологија; 3. механизација; 4. управљање водом (наводњавање, одводњавање); 5. ђубрење; 6. заштита биља; 7. рељеф; 8. надморска висина; 9. величина газдинства; 10. економски фактори; 11. образовање; 12. инфраструктура; 13. аграрна политика (*Напомена: уколико је ученик навео три или четири фактора, добија 1 бод*).
 В) **У Војводини због равничарског терена, плодног земљишта** (црнице/чернозема), **повољне климе**, развијене механизације, доброг водног режима (*Напомена: први део одговора вреди 1 бод, а други 2 бода*).
11. А) карпатско-балканској
 Б) средња
 В) Главни разлог је што је Бор индустријски центар за прераду бакра, а та врста индустрије највише загађује животну средину.
 Г) **1. Модернизација топионице; 2. Системи за пречишћавање гасова (филтери); 3. Контрола и смањење тешких метала (безбедно складиштење отпада); 4. Санација старих јаловишта (рударског отпада); 5. Пошумљавање (садња дрвећа око индустријских зона); 6. Континуирано праћење загађења; 7. Строже еколошке регулативе (ограничење емисија, казне за прекорачење); 8. Управљање отпадом (безбедно одлагање рударског отпада, рециклажа материјала где је могуће); 9. Едукација и укључивање јавности (информисање становништва)** (*Напомена: сваки тачан одговор вреди 1 бод*).

ПРАКТИЧНА ВЕЖБА

